

Sygn. akt X C 4186/18 upr.

UZASADNIENIE

Powód, (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G., wniósł o zasądzenie od pozwanej M. P. kwoty 2.213,38 zł. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od niej na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu swojego żądania powód wskazał, że dochodzona przez niego wierzytelność powstała w wyniku zawarcia przez pozwaną z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością jako wierzycielem pierwotnym umowy pożyczki nr (...) z dnia 19 stycznia 2017 r. w formie elektronicznej, nie wymagającej własnoręcznego podpisu pozwanej. Pożyczka spełnia wymogi ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Pozwana nie wywiązała się z warunków umowy, w konsekwencji czego umowa została wypowiedziana i kwota z dniem 24 maja 2018 r. stała się wymagalna. Wierzyciel pierwotny w dniu 16 stycznia 2017 r. dokonał przelewu przysługującej mu od pozwanej wierzytelności na rzecz powoda zgodnie z art. 509 k.c. W ten sposób powód uzyskał legitymację procesową czynną w niniejszym postępowaniu. Na łączną wartość dochodzonej wierzytelności, wynoszącą 2.213,38 zł., składają się: 1.220,10 zł. – suma niespłaconego kapitału pożyczki, 182,21 zł. – suma odsetek umownych, naliczonych od przeterminowanych rat kapitałowych i dalszych odsetek ustawowych za opóźnienie oraz 811,07 zł. – suma opłaty przygotowawczej i opłaty administracyjnej, naliczone zgodnie z warunkami umowy.

Pozwana M. P. nie stawiała się na rozprawie i nie zajęła stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. sporządził w dniu 09 stycznia 2017 r. umowę pożyczki ratalnej, w której jako pożyczkobiorca wpisana została pozwana M. P.. Całkowita kwota pożyczki wynosiła 3.000,00 zł., prowizja 2.096,28 zł., łączna kwota odsetek – 243,08 zł., całkowity koszt pożyczki – 2.339,36 zł., a całkowita kwota do zapłaty – 5.339,36 zł. Termin spłaty określono na dzień 09 lipca 2018 r. Spłata miała nastąpić w 18 ratach. Prowizja stanowiła pozaodsetkowy koszt udzielenia pożyczki. Składała się na nią opłata przygotowawcza, wynosząca 25% całkowitej kwoty pożyczki, i opłata administracyjna, wynosząca 30% całkowitej kwoty pożyczki w skali roku. Zgodnie z § 4 pkt 5 umowy, umowa pożyczki ratalnej była zawierana z zachowaniem następującej procedury: pożyczkobiorca przed zawarciem umowy składał oświadczenie woli w formie elektronicznej i udzielał pożyczkodawcy pełnomocnictwa, obejmującego umocowanie pożyczkodawcy do zawarcia w imieniu pożyczkobiorcy umowy pożyczki ratalnej i wyrażał zgodę na to, aby przy jej zawieraniu pożyczkodawca występował jednocześnie jako pełnomocnik pożyczkobiorcy i jako druga strona tej umowy. W § 4 pkt 3 przewidziano, że po wydaniu pozytywnej decyzji o udzielenie pożyczki ratalnej, pożyczkodawca bezzwłocznie, w terminie nie dłuższym niż 14 dni, miał przekazać przelewem bankowym kwotę pożyczki na rachunek bankowy pożyczkobiorcy.

(dowód: umowa pożyczki k. 17-27)

W dniu 16 stycznia 2017 r. zawarta została umowa sekurytyzacji, której stronami byli (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. jako inicjator sekurytyzacji i (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G. jako nabywca - w wykonaniu łączącej strony Umowy ramowej o współpracy z dnia 09 grudnia 2016 r. Inicjator sekurytyzacji oświadczył w niej, że na podstawie zawartych przez niego umów pożyczek pieniężnych przysługują mu względem jego dłużników (pożyczkobiorców) wierzytelności pieniężne, określone w załączonym do umowy zestawieniu wierzytelności, będących przedmiotem przelewu. Na podstawie ww. umowy inicjator sekurytyzacji przelał na rzecz nabywcy – powodowego Funduszu tak określone wierzytelności. Zgodnie z § 3 pkt 8 umowy sekurytyzacji, umowa o współpracy określa warunki i zasady, związane z przeniesieniem wierzytelności, w tym w szczególności dotyczące wzajemnych rozliczeń. W załączniku do umowy

sekurytyzacji z dnia 16 stycznia 2017 r. wpisano M. P., id umowy – (...), datę jej zawarcia – 09 stycznia 2017 r. i saldo 5.339,36 zł.

(dowód: umowa sekurytyzacji k. 51-52, załącznik k. 53)

W dniu 12 marca 2018 r. sporządzone zostało, kierowane do pozwanej, ostateczne wezwanie do zapłaty pod rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki nr (...) z dnia 09 stycznia 2017 r. Pismem z dnia 09 kwietnia 2018 r. wypowiedziano pozwanej ww. umowę pożyczki. Pismem z dnia 25 maja 2018 r. powodowy Fundusz zawiadomił pozwaną o przelewie wierzytelności, przysługującej (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z tytułu nr (...) z dnia 09 stycznia 2017 r.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 13-14, wypowiedzenie umowy k. 15-16, zawiadomienie o przelewie k. 12-13)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu, bowiem powód nie udowodnił, że przysługuje mu roszczenie względem pozwanej.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów, zaoferowanych przez stronę powodową.

Powodowy Fundusz wywodzi swoje roszczenie z umowy sekurytyzacji, na podstawie której miał nabyć wierzytelność wobec pozwanej.

W myśl art. 509 § 1 i 2 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Tym samym, celem i skutkiem przelewu jest przejście wierzytelności na nabywcę. W wyniku przelewu przechodzi na nabywcę ogół uprawnień, przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Wierzytelność przechodzi na nabywcę w takim stanie, w jakim była w chwili zawarcia umowy o przelew. Podnieść również należy, że przedmiotem przelewu jest wierzytelność, tj. prawo podmiotowe wierzyciela do żądania od dłużnika świadczenia. Wierzytelność, która ma stanowić przedmiot rozporządzenia, powinna być w dostateczny sposób oznaczona (zindywidualizowana). Dotyczy to przede wszystkim wyraźnego oznaczenia stosunku zobowiązaniowego, którego elementem jest zbywana wierzytelność, a zatem oznaczenia stron tego stosunku, świadczenia oraz przedmiotu świadczenia. Strony stosunku, świadczenie oraz przedmiot świadczenia muszą być oznaczone, bądź przynajmniej możliwe do oznaczenia (oznaczalne) w momencie zawierania umowy, przenoszącej wierzytelność. (por. Kodeks cywilny. Komentarz pod red. A. Kidyby, Tom III, Zobowiązania – część ogólna, Lex 2010 r.)

Dowodem dokonanego przelewu miała być zawarta w dniu 16 stycznia 2017 r. umowa sekurytyzacji. Tymczasem nie wynika z niej, że jej przedmiotem była skonkretyzowana wierzytelność, dochodzona od pozwanej. Odwołano się w ww. umowie do zestawienia wierzytelności, stanowiącego załącznik do niej, w którym rzekomo określono wierzytelności, będące przedmiotem cesji. Powód nie przedłożył powyższego załącznika. Natomiast złożył wydruk, określony jako załącznik do umowy sekurytyzacji z dnia 16 stycznia 2017 r., stanowiący luźną kartkę, na której wpisano M. P., id umowy – (...), datę jej zawarcia – 09 stycznia 2017 r. i saldo 5.339,36 zł. (vide: k. 53). Zauważyć należy, że nie wiadomo przez kogo wydruk ten został podpisany, a co więcej nie wiadomo w sposób pewny, że odnosi się on do umowy, z której swoje prawa wywodzi powód, bowiem nie został z nią trwale połączony i nie wskazano w nim stron umowy cesji. Opisany wyciąg może być uznany jedynie za dowód tego, że wyciąg taki został wygenerowany. Nie jest dowodem, który pozwala na oparcie na nim stanu faktycznego co do treści, które są w nim zawarte. Powód miał możliwość przedłożenia załącznika do umowy cesji, który w sposób przewidziany w tej umowie jednoznacznie obrazowałby wolę obu stron co do przejścia konkretnej, zindywidualizowanej wierzytelności na rzecz powoda – stosownie do treści art. 509 § 1 i 2 k.c., czego jednakże nie uczynił.

Podnieść należy, że w przypadku cesji wierzytelności warunkiem otrzymania należności przez nabywcę długu jest udowodnienie, że takie prawo przysługiwało pierwotnemu wierzycielowi (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12

lipca 2006 r., V CSK 187/06). Powód na okoliczność zawarcia przez pozwaną umowy z wierzycielem pierwotnym przedłożył wydruk umowy pożyczki ratalnej z dnia 09 stycznia 2017 r. nie podpisany przez wymienione w niej strony. Co więcej, nie zawiera on numeru (...), na który powołano się w załączniku do umowy cesji i w pismach do pozwanej. Brak dowodu wypłacenia pozwanej kwoty pożyczki. W § 4 pkt 3 ww. umowy przewidziano, że po wydaniu pozytywnej decyzji o udzielenie pożyczki ratalnej, pożyczkodawca bezzwłocznie, w terminie nie dłuższym niż 14 dni, miał przekazać przelewem bankowym kwotę pożyczki na rachunek bankowy pozwanej jako pożyczkobiorcy.

W myśl art. 720 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Istotą zobowiązania, wynikającego z umowy pożyczki, jest przeniesienie przez pożyczkodawcę jej przedmiotu na własność pożyczkobiorcy. Dotyczy to również zwrotu pożyczki, przy czym przedmiotem powrotnego przeniesienia własności nie muszą być te same pieniądze lub te same rzeczy zamienne, byle miały tę samą ilość i jakość. Przeniesienie własności przedmiotu pożyczki może nastąpić w każdy prawem przewidziany sposób. W wypadku pieniędzy wchodzi w grę wydanie gotówki, przelew bankowy, otwarcie kredytu na rachunku bankowym itp. Umowa pożyczki jest umową dwustronnie zobowiązującą, co oznacza, że obowiązkowi pożyczkodawcy do przeniesienia własności przedmiotu umowy na pożyczkobiorcę odpowiada obowiązek zwrotu, czyli przeniesienia przez pożyczkobiorcę na pożyczkodawcę przedmiotu umowy, powiększonego o ewentualne wynagrodzenie, ustalone w umowie. Dopóki przedmiot pożyczki nie zostanie wydany pożyczkobiorcy, dopóty nie może powstać obowiązek jego zwrotu, obciążający pożyczkobiorcę.

Powód powołał się na zawarcie przez pozwaną umowy pożyczki w formie elektronicznej. Z przedłożonego egzemplarza ww. umowy pożyczki wynika, że jej przedmiotem było przeniesienie na pożyczkobiorcę środków pieniężnych w kwocie 3.000,00 zł. W ocenie Sądu, powód nie wykazał, aby ww. przedmiot kontraktu został pozwanej wydany.

Sumą powyższego jest stwierdzenie, że powód nie udowodnił, aby wierzyciel pierwotny przeniósł na własność pozwanej przedmiot umowy pożyczki, tj. środki pieniężne w kwocie 3.000,00 zł. W związku z tym brak podstaw do uznania, że po stronie pozwanej jako pożyczkobiorcy powstał obowiązek zwrotu przedmiotu świadczenia. Powodowy Fundusz nie wykazał też swojej legitymacji czynnej w niniejszym procesie.

Wskazać należy, iż w sprawach cywilnych nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych, pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów, zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy – obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach stosownie do unormowania z art. 6 k.c., zgodnie z którym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na tym, kto z faktu tego wywodzi skutki prawne. Na gruncie prawa procesowego odpowiednikiem art. 6 k.c. jest przepis art. 232 k.p.c., w myśl którego strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zatem to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia faktów, uzasadniających jego roszczenie. Od tego obowiązku nie zwalnia go treść przepisu art. 339 k.p.c., zgodnie z którym, jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych, przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych, doręczonych pozwanemu przed rozprawą.

Sąd jest zobligowany do uznania twierdzeń powoda przy beczynności pozwanego jedynie w przypadku braku wątpliwości, co do zasadności pozwu. W art. 339 § 2 k.p.c. nie chodzi o prawne domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda. W omawianym przypadku sąd ocenia, czy okoliczności podane w pozwie, nie budzą uzasadnionych wątpliwości, albo nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Stanowisko takie nie budzi wątpliwości w nauce prawa, znalazło także wyraz w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyroki: z dnia 15 września 1967 r. - III CRN 175/97, OSNCP 1968, nr 8-9, poz. 142; z dnia 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, Prok.i Pr.-wkl. 1999/9/30).

Sąd miał na uwadze, że w sporach z konsumentami należy zachować szczególną ostrożność przy ocenie ewentualnego przyjęcia za prawdziwe twierdzeń, zawartych w pozwie, zwłaszcza w sprawach, w których konsument nie podejmuje jakiegokolwiek obrony. Przy czym za niedopuszczalne należy uznać rozumowanie, zgodnie z którym z samego faktu milczenia pozwanego można wnioskować o potwierdzeniu przez niego prawdziwości twierdzeń powoda. Stąd za minimum w tego rodzaju sprawach należy uznać obowiązek przedstawienia umów, potwierdzających istnienie wierzytelności, wykazania wydania stronie pozwanej przedmiotu świadczenia – w przypadku umowy pożyczki, w szczególności zawieranej w formie elektronicznej, i legitymacji czynnej do dochodzenia roszczenia przez powoda.

Mając na uwadze powołane wyżej okoliczności, powództwo na podstawie powołanych przepisów oraz art. 353 k.c. i art. 354 § 1 k.c. należało oddalić.

SSR Agnieszka Brzoskowska